

Arkivsak-dok. 24/00126-1
Saksbehandler Linn Mari Holmvall

Saksgang
Utvalg for velferd og folkehelse 2023 - 2027

Møtedato
06.02.2024

Sak nr.

Oppstartsnotat – Alkoholpolitisk handlingsprogram med retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger 2024 - 2028

Saksordførersak.

Saksordfører: Elin Ileby Nakstad

Medsaksbehandlere: Kathinka Messel, Tone Faale og Nina Strømnes Andersen

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

alkoholpolitisk-handlingspogram-2020---2024-med-retningslinjer
maks uteliv årsrapport 2022

Sammendrag:

Bystyret skal vedta alkoholpolitisk handlingsprogram og retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Sarpsborg for perioden 2024-2028. Handlingsprogrammet skal beskrive hvordan kommunen skal jobbe for å begrense skadevirkningene av alkohol. Retningslinjene legger føringer for den kommunale behandlingen av salgs- og skjenkebevillinger. Handlingsprogrammet og retningslinjene revideres hvert fjerde år, før ny bevillingsperiode for skjenkebevillinger.

Forslag til nye retningslinjer utarbeides i samarbeid mellom kommunene Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler i samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma.

Det legges opp til at de fleste salgs- og skjenkebevillingene videreføres for ny bevillingsperiode 2024-2028, uten ny søknadsprosess. Dette gjelder ikke de stedene der det har vært merknad i uttalelser fra politi og skattemyndigheter, eller det av andre årsaker har vært grunnlag for tvil ut fra gjeldende retningslinjer. Gjeldende retningslinjer angir spesifikke vilkår for bevillinger ved idrettsarenaer og bowlinghaller. Bevillinger for den type steder vil bli fremmet til ny behandling, med grunnlag i det alkoholpolitiske handlingsprogrammet og retningslinjene nåværende bystyre vedtar.

Utredning:

Bystyret skal vedta alkoholpolitisk handlingsprogram og retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Sarpsborg, for perioden 2024-2028. Gjeldende handlingsprogram og retningslinjer ble vedtatt av bystyret i juni 2020 for perioden 2020 - 2024. Det legges opp til revidering første halvår 2024. Revidering gjøres hvert fjerde år, i forkant av ny bevillingsperiode for skjenkebevillinger.

Alkoholloven setter krav om at kommunen skal ha en alkoholpolitisk plan, som i Sarpsborg kalles handlingsprogram. Kommunen skal også utarbeide et handlingsprogram for psykisk helse og rus, som er planlagt sluttbehandlet i 2025.

Det gjeldende alkoholpolitiske handlingsprogrammet beskriver Sarpsborg kommunes alkoholpolitikk. Handlingsprogrammet beskriver også hvordan Sarpsborg kommune jobber med ansvarlig alkoholhåndtering. Sarpsborg kommune gjør dette ved å delta i MAKS-samarbeidet i Nedre Glomma, gjennomføre tverretatlige kontroller, ha fokus på forebyggende arbeid og informasjon til og opplæring av bransjen. Sarpsborg kommune er også medlem av alkovettorganisasjonen Av- og-til. Retningslinjene beskriver de lokale bestemmelsene, som aldersgrenser, skjenking ved ulike typer arrangementer og andre vilkår i bevilningene.

Formålet med alkoholloven er i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Kommunen skal ha en fornuftig og forsvarlig alkoholpolitikk som ivaretar alkoholovens krav. Samtidig ønsker kommunen at Sarpsborg skal være en levende by med attraktive restauranter, utesteder og arrangementer for innbyggerne. Målet er et trygt og trivelig uteliv.

Forslag til nytt alkoholpolitisk handlingsprogram med retningslinjer utarbeides i samarbeid mellom kommunene Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler i samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma. Målet i MAKS-samarbeidet er å ha mest mulig like retningslinjer, med lokale tilpasninger. Nedre Glomma-regionen oppfattes som ett område for salgs- og skjenkenæringen, både fra næringens og innbyggernes side. Det har vært en god utvikling i utelivsbransjen siden MAKS-samarbeidet startet i 2011. Dette vises blant annet på voldstallene relatert til utelivet (se vedlagte årsrapport 2022 fra MAKS). Målet til MAKS uteliv er å forhindre og redusere omfang av rusrelatert vold og skader, overskjenking og skjenking av mindreårige.

Under arbeidet med retningslinjene vil det bli gjennomført flere drøftingsmøter mellom Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler. På disse møtene vil folkevalgte representanter, representanter fra administrasjonen, bransjen og politiet i de tre kommunene delta.

Tidsplan for behandling av nye retningslinjer:

Behandling	Hvor	Tid
Oppstartsnotat	Utvalg for velferd og folkehelse	06.februar 2024
Underveismelding	Utvalg for velferd og folkehelse	19.mars 2024
Høringsperiode på 4 uker		
Endelig behandling	Utvalg for velferd og folkehelse	28.mai 2024
Endelig behandling	Bystyret	20.juni 2024
Behandling av søknader der bevilgning ikke er videreført uten søknad	Utvalg for velferd og folkehelse	August 2024

Før underveismeldingen vil det bli sendt ut informasjon om ny bevillingsperiode til alle salgs- og skjenkesteder i Sarpsborg. Forslaget til nytt alkoholpolitisk handlingsprogram og retningslinjer vil bli sendt på høring til alle salgs- og skjenkesteder, Øst politidistrikt, kontrollselskap, ISarpsborg, Næringsforeningen, IOGT og andre interesserte. Informasjon om arbeidet med alkoholpolitisk handlingsprogram og retningslinjer vil publiseres på nettsiden til kommunen.

Slik kommunedirektøren ser det nå er det ikke behov for omfattende endringer i handlingsprogram og retningslinjer. Retningslinjene som ble vedtatt i 2020 har etter kommunedirektørens syn fungert godt. Dette omfatter også idrettsarenaer, der det ved behandlingen i 2020 ble åpnet for utvidet skjenking i forhold til tidligere. Dette ble vedtatt som en toårig prøveordning, en ordning som ble forlenget i 2022.

Kommunedirektøren ønsker likevel en bred prosess, der alle aktører opplever at deres innspill blir seriøst vurdert. Prosessen bør bidra til at særlig utvalg for velferd og folkehelse får et eierforhold til retningslinjene, som utvalget skal forvalte i perioden. Det vil også være viktig å opprettholde mest mulig like retningslinjer i de tre kommunene i MAKS-samarbeidet.

Videreføring av bevillinger

Bevillingsperioden for salgs- og skjenkebevillinger er på fire år og går ut 30.09.2024, men kommunale salgs- og skjenkebevillinger kan videreføres for ny bevillingsperiode uten ny søknadsprosess i henhold til alkoholloven § 1- 6.

Kommunedirektøren anbefaler at alle skjenkebevillinger videreføres med unntak for steder der det har vært merknader i uttalelser fra politi og skattemyndigheter, eller der det av andre grunner har vært grunnlag for tvil ut fra gjeldende retningslinjer. Dette fører til en mer effektiv forvaltning og mer forutsigbarhet for bransjen.

De som har hatt merknader fra politi eller skattemyndigheter må søke på nytt. Det samme gjelder andre steder der det har vært grunnlag for tvil ut fra retningslinjer. Dette omfatter blant annet bowlinghaller og idrettsarenaer, der retningslinjene angir spesifikke vilkår for skjenkebevilling.

Dette innebærer at det er ca. 80 søknader som videreføres og i underkant av 10 steder som må søke om fornyelse av bevillingen. Kommunedirektøren vil gjennomføre en vandelskontroll av alle involverte i selskapene med skjenkebevilling i løpet av den nye bevillingsperioden.

For de bevillingene som ikke videreføres uten søknad, legger kommunedirektøren opp til behandling i utvalg for velferd og folkehelse i august 2024. Behandlingen vil da skje med grunnlag i nye retningslinjer.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi: Arbeidet med handlingsprogram og retningslinjer gjennomføres innenfor ordinært budsjett. Videreføring av bevillinger uten ny søknadsbehandling medfører mindre ressursbruk for kommunen.

Miljø: Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse: Formålet med alkoholloven er i størst mulig utstrekning å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Det alkoholpolitiske handlingsprogrammet med retningslinjene bygger opp under dette formålet.

Kommunedirektørens anbefaling:

Oppstartsnotatet legges til grunn for det videre arbeidet med saken. Det legges opp til at salgs- og skjenkebevillingene videreføres for ny bevillingsperiode 2024-2028 uten ny søknadsprosess, med unntak av steder der det har vært merknad i uttalelser fra politi og skattemyndigheter eller det har vært grunnlag for tvil ut fra nåværende retningslinjer.